

MASARYKOVA UNIVERZITA

Regenerace ve sportu I

MUDr. Kateřina Kapounková

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ
Inovace studijního oboru
Regenerace a výživa ve sportu
(CZ.107/2.2.00/15.0209)

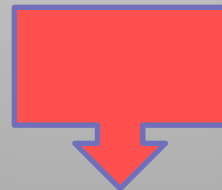

Přednášky

- Regenerace základní pojmy
- Akutní a chronická únava
- Průběh stresové reakce organismu
- Časový průběh regeneračních pochodů. Formy a prostředky regenerace
- Biologické veličiny monitorující průběh regenerace
- Regenerace seniorů
- Pedagogické prostředky
- Psychologické prostředky
- Fyzikální prostředky I
- Regenerace pohybem

Podmínky ke zkoušce

RVS	TR + SEBS
Docházka – seminář, přednáška	Docházka – přednáška
Aktivní účast na seminářích (přihlédnutí k hodnocení)	
Kontrolní test	

Ústní zkouška

RVS

Obecná část

- 1.Fyziologická únava.Fyzikální prostředky regenerace / hydroterapie /
- 2.Chronická patologická únava. Psychologické prostředky regenerace
- 3.Akutní patologická únava / rozdělení a charakteristika / . Pohybové prostředky regenerace
- 4.Stresová reakce organismu. Fyzikální prostředky regenerace / mechanoterapie/
- 5.Přehled projevů adaptace organismu na zatížení..Fyzikální prostředky regenerace / magnetoterapie,fototerapie, elektroterapie /
- 6.Malaadaptace organismu a vztah s regenerací. Regenerace sil / charakteristika / vztah regenerace , výkonnosti a výkonu.Psychologické prostředky regenerace (mimo hypnózu a autogenní trénink)
- 7.Formy regenerace.Rozdělení regeneračních prostředků. Pedagogické prostředky regenerace.
8. Biologické veličiny zatěžování.Fyzikální prostředky regenerace / termoterapie /
- 9.Regenerace seniorů

Sportovní disciplíny

míčové : fotbal, basket, lední hokej, volejbal, házená, florbal, ragby
silniční cyklistika, dráhová cyklistika
atletika – běhy , vrhy a hody, skoky
vodní: plavání, veslování, kanoistika, windsurfing
Koordinačně estetické : moderní gymnastika, synchronizované plavání, sportovní aerobik, sportovní gymnastika, krasobruslení
Úpoly: karate, judo, box
Zimní:alpské lyžování, běh na lyžích, skoky na lyžích , snowboarding
silové :vzpírání, kulturistika
raketové : stolní tenis,tenis, squash,badminton
rychlobruslení,in-line bruslení

ZK probíhá ústně. Každý si vytáhne jednu otázku obecnou a jednu sportovní disciplínu (kasuistiku) na kterou odpoví podle osnovy

TR + SEBS

Obecná část

- 1.Fyziologická únava.Fyzikální prostředky regenerace / hydroterapie /
- 2.Chronická patologická únava. Psychologické prostředky regenerace
- 3.Akutní patologická únava / rozdělení a charakteristika / . Pohybové prostředky regenerace
- 4.Stresová reakce organismu. Fyzikální prostředky regenerace / mechanoterapie/
- 5.Přehled projevů adaptace organismu na zatížení..Fyzikální prostředky regenerace / magnetoterapie,fototerapie, elektroterapie /
- 6.Malaadaptace organismu a vztah s regenerací. Regenerace sil / charakteristika / vztah regenerace , výkonnosti a výkonu.Psychologické prostředky regenerace (mimo hypnózu a autogenní trénink)
- 7.Formy regenerace.Rozdělení regeneračních prostředků. Pedagogické prostředky regenerace.
8. Biologické veličiny zatěžování.Fyzikální prostředky regenerace / termoterapie /
- 9.Regenerace seniorů

ZK probíhá ústně. Každý si vytáhne jednu otázku

Obecné

1. Fyziologická únava. Fyzikální prostředky regenerace / hydroterapie /
2. Chronická patologická únava. Psychologické prostředky regenerace
3. Akutní patologická únava / rozdělení a charakteristika / . Pohybové prostředky regenerace
4. Stresová reakce organismu. Fyzikální prostředky regenerace / mechanoterapie/
5. Přehled projevů adaptace organismu na zatížení.. Fyzikální prostředky regenerace / magnetoterapie, fototerapie, elektroterapie /
6. Malaadaptace organismu a vztah s regenerací. Regenerace sil / charakteristika / vztah regenerace , výkonnosti a výkonu. Psychologické prostředky regenerace (mimo hypnózu a autogenní trénink)
7. Formy regenerace. Rozdělení regeneračních prostředků. Pedagogické prostředky regenerace.
8. Biologické veličiny zatěžování. Fyzikální prostředky regenerace / termoterapie /
9. Regenerace seniorů

Sportovní disciplíny

míčové : fotbal, basket, lední hokej, volejbal, házená, florbal, ragby

silniční cyklistika, dráhová cyklistika

atletika – běhy , vrhy a hody, skoky

vodní: plavání, veslování, kanoistika, windsurfing

Koordinačně estetické : moderní gymnastika, synchronizované plavání, sportovní aerobik, sportovní gymnastika, krasobruslení

Úpoly: karate, judo, box

Zimní: alpské lyžování, běh na lyžích, skoky na lyžích , snowboarding

silové : vzpírání, kulturistika

raketové : stolní tenis, tenis, squash, badminton

rychl bruslení, in-line bruslení

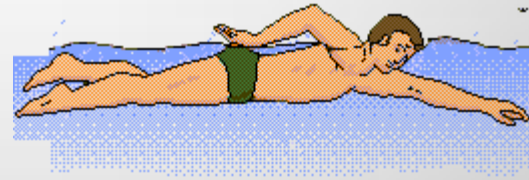
Osnova:

- 1, charakteristika sportu (fyziologické aspekty zatížení, reakce a adaptace, sportovní trénink)
- 2, limitující faktory výkonu
- 3, typ únavy
- 4, doporučená regenerace
- 5, rizika poškození

Doporučená literatura :

- M.Bernaciková, J.Cacek., K.Kapounková,...:
Regenerace a výživa ve sportu
- Z.Jirka : Regenerace a sport
- P.Fořt : Výživa a sport
- P.Fořt: Výživa v otázkách a odpovědích
- L.Havlíčková : Fyziologie tělesné zátěže
- Ján Capko : Základy fyziatrické léčby
- S.Silbernagl : Atlas fyziologie člověka
- I. Dylevský : Pohybový systém a zátěž
- J.Poděbradský : Fyzikální terapie I,II
- G,Neumann, A.Pfützner,K.Hottenrott: Trénink pod kontrolou

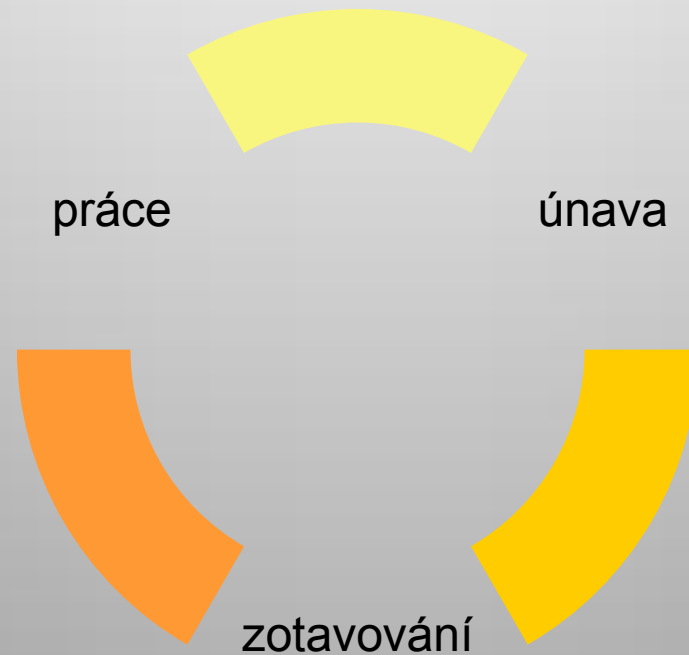

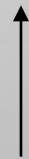
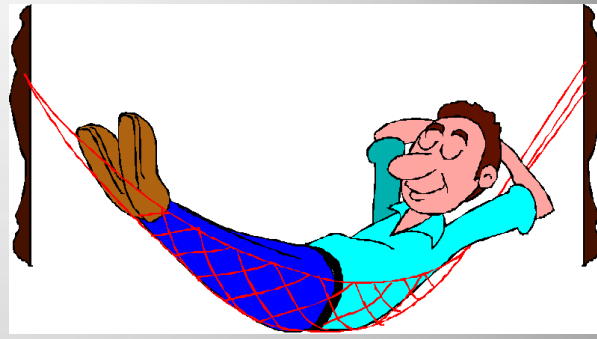
Definice regenerace

Regenerace je veškerá činnost, která vede k plnému a rychlému zotavení všech tělesných i duševních procesů, jejichž klidová rovnováha byla nějakou předcházející činností narušena a posunuta do určitého stupně únavy

Regenerace je **trvalou a neoddělitelnou součástí** naší existence a prolíná trvale naší činností

Komplexní regenerace má pozitivní vliv na zdatnost, výkonnost i výkon – ovlivňuje většinu limitujících faktorů

Zotavení / regenerace /

= biologický proces obnovy přechodného poklesu funkčních schopností organismu

formy regenerace :

pasivní r./ činnost organismu během zátěže a po ní, kdy se vychýlená rovnováha všech fyziologických funkcí vrací na úroveň výchozích hodnot, eventuálně nastane superkompenzace

- likvidace metabolické acidózy
- obnova energetických substrátů
- přesuny iontů
- vyrovnání teplotních změn
- likvidace katabolitů
- reparace poškozených buněk
- vyrovnání el. potencionálů v NS
- zintenzivnění činnosti trávicího a vylučovacího ústrojí

aktivní r.– vnější zásahy, metody , procedury použité *plánovitě a cíleně* k urychlení celého pochodu pasivní regenerace / hlavní účel /

potřebu r. si nemusí sportovec uvědomovat

Formy regenerace – časový pohled

❖ **časná regenerace**

Součástí každodenního režimu, prolíná tréninkovým procesem nebo na něj navazuje

Cíl : rychlá likvidace akutní únavy

2 fáze : I. do 1 až 1,5 hod po zátěži

II. od konce I. Fáze do začátku dalšího zatížení

❖ **pozdní regenerace -REKONDICE**

součást přechodného období

celková psychická a fyzická regenerace

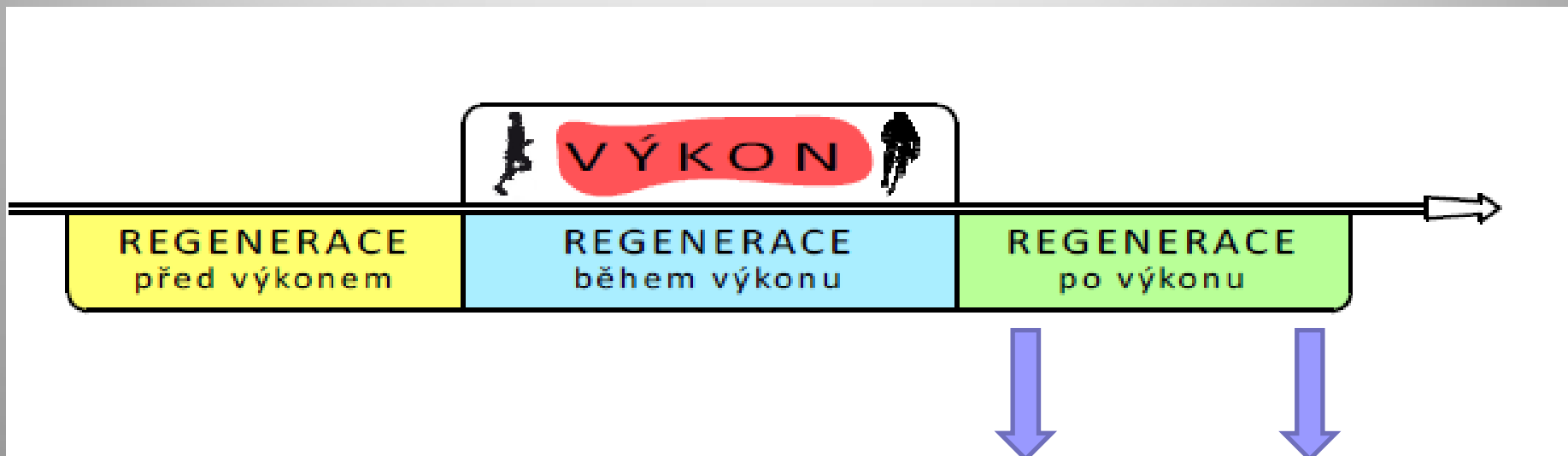
nejde o úplný klid / aktivní forma /- relaxační lázeňský pobyt

III. úkol :

A, udržet výkonnost na určitém stupni

B, zotavit se z předcházející celoroční náročné fyzické činnosti

C, relaxace psychická

časná

pozdní
rekondice

regenerace x rehabilitace

- Často záměna obou pojmů
- Používají obdobnou techniku / fyzikální a pohybová terapie /
- Neexistuje ostrá hranice

regenerace x rehabilitace

Regenerace

- zdravý člověk
- urychlení zotavovacích procesů
- plánovitá likvidace akutní a chronické únavy

Rehabilitace

- urychlení a doplnění léčby
- zkrácení doby rekonvalescence

Regenerace

Nesportovec

- Běžný životní rytmus
- Dostatek časového prostoru na pasivní i aktivní regeneraci
- Nemusí být promyšlená

Sportovec

- Zahrnuta do komplexní přípravy
- Málo časového prostoru
- Velký význam, musí být promyšlená

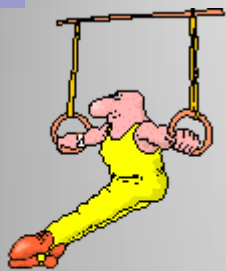

Proč regenerace ?

Chceme zvýšit výkon !!!!!

1. krok : zvyšujeme kvantitu tréninkové přípravy / časový problém /
2. krok: změna kvality zátěže / pomoc regenerace /

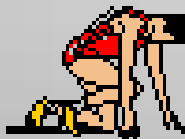
Regenerace může zvýšit intenzitu tréninkového procesu až o 15%

Kdy je nutná promyšlená regenerace ?

- Celková doba zatížení týdně
- Počet tréninkových jednotek týdně

Výkon

Výkonností

- Vůle k podání výkonu
- Genetické vlastnosti
- Technika pohybu, dynamické stereotypy
- Celkový zdravotní stav
- F-ční zdatnost a ideální adaptace metabolických funkcí

Momentální vnitřní a vnější dispozice

- Exogenní vlivy /počasí, klima, stav sportoviště /
- Stav sportovní výstroje
- Zdravotní stav
- Morální a volní psychická situace
- Motivace k výkonu

Technika pohybu – dynamické stereotypy

Celkový zdravotní stav

funkční zdatnost a ideální adaptace metabolických funkcí

momentální zdravotní situace

morální volní a psychická situace

motivace k výkonu

Většina složek je ovlivnitelná účelnou komplexní regenerací

Regenerace musí být součástí tréninkových plánů

Vhodná regenerační metoda prokazatelně snižuje:

- výskyt makrotraumat
- výskyt mikrotraumat
- výskyt chronických poškození / max. zatížení až přetížení /

V komplexní regeneraci- **problém adaptace** / negativní efekt adaptability organismu /

